

DE FRANSE NAAISTER
LAURA FRANTZ

Laura Frantz

De Franse naaister

Roman

Vertaald door Carola van der Kruk-de Boer

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Voor mijn lezers wereldwijd die mijn romans hebben omarmd.
Dank jullie wel dat jullie samen met mij naar Acadie willen reizen.
Hopelijk liggen er nog meer historische avonturen in het verschiet.

*Leer goed te doen. Zoek het recht, houd tirannen in toom, kom op voor
wezen, sta weduwen bij.*

Jesaja 1:17

Proloog

Zorg dat je musket brandschoon is, dat je hakmes is geslepen, dat je zestig porties kruit en zestig kogels bij je hebt en dat je bij een mogelijk waarschuwingssignaal binnen een minuut klaar kunt staan om ten strijde te trekken.

Majoor Robert Rogers,
oprichter van de *American Rangers*

Lake George, provincie New York
Winter 1753

Hij was verkleumd, de door de wind opgestoven sneeuw dreef ijzige steken door zijn onbedekte huid, en de greep op zijn geweer was zwak. Terwijl hij met moeite langs de bevroren berg omhoogklauterde, brandde er ondertussen echter een vuur in zijn geest dat hem voortdreef. Hij was niet langer de bevelhebber van het Ranger Corps dat in het dal beneden hem uit elkaar was gedreven, maar het jongetje dat vastbesloten was opnieuw zijn eigen leven te redden.

Eigenaardig wat er met een man gebeurde als er een dertigtal jaren aan zijn ogen voorbijflitsten. De klap van vaders bijl. De glimlach van zijn zusje met de spleten tussen haar tanden. Tinnen mokken met koude cider boven op een schraagtafel.

Aangevuurd door zijn herinneringen ging hij voort, zonder acht te slaan op zijn sneeuwblindheid, terwijl ondertussen ook andere beelden hem als pijlen bestookten. Moeders verzamelmand waaraan de geur van kruiden, rozemarijn en vooral wijnruit hing. Haar door kaarslicht beschenen silhouet terwijl ze hun 's avonds voorlas, hoe ze vermoeid haar ogen sloot en de woorden die als broodkruimels in zijn bewustzijn waren uitgestrooid.

Mijn plan met jullie staat vast... geluk... niet jullie ongeluk... zal je een hoopvolle toekomst geven.

En toen, onmiddellijk daarna, had het onheil toegeslagen, als in een poging die woorden te weerleggen, en had het alles wat hij kende in een paar rokerige, verkoelde momenten verteerd en een zwarte voetafdruk op de bevroren grond achtergelaten.

Ze hadden gezegd dat de inheemse bevolking nooit 's winters aanviel. Een klinkklare leugen.

Hij greep de stengel van een broos lepelboompje vast en trok zich met zijn vrije hand omhoog. Hij verstevigde zijn greep op zijn geweer terwijl hij zich een weg naar voren vocht, zelfs toen zijn warme schoenen onder hem vandaan gleden. Elke gehaaste seconde vervulde hem met de angst dat zijn borst zou exploderen onder de druk van zijn klim. Hij was de enige die nog over was om zijn familienaam voort te zetten. Blackburn. Een mooie Schotse naam die niet mocht uitsterven op deze wit uitgeslagen berg.

Hij verlangde naar een ander, beter soort leven. Terwijl hij daarover nadacht, werd hij weer getroffen door dat koppige visioen uit zijn kindertijd. Het raakte hem als een messcherpe wind, terwijl zijn adem de lucht voor hem bepoederde en de sneeuwbus minder hevig werd nu hij zich tussen een groepje onregelmatig groeiende dennenbomen bevond. De berg maakte plotseling plaats voor een kronkelende rivier... een bloeiende boomgaard aan de ene kant... een mooi huis op een groen wordende heuvel. Duidelijk als een schilderij aan een salonmuur. De eerste keer dat hij het visioen had gezien was op de van vuur vervulde dag waarop hij zijn jeugd was verloren. Een fantasie? Hij zag het alleen op de momenten dat hij op het randje tussen leven en dood balanceerde. En nu keerde het in alle kleur en helderheid bij hem terug, iets wat zelfs een sneeuwstorm niet kon uitwissen.

Hij keek achterom en zijn geofende oog ontwaarde een korte beweging net onder hem, als een flits. Abenaki? De Franse milities bevonden zich niet ver achter hem, maar de oprukkende duisternis werkte in zijn voordeel, gaf de sneeuw een zilveren kleur en vormde een nevelige muur die de vijand terugdrong.

Hij was meer van plan dan alleen overleven. Als hij zich zou bevrijden van het gevaar waarin hij nu verkeerde, zou hij op zoek gaan naar die andere vredige plek. Dat was wat hij met zichzelf afsprak.

Almachtige God, help mij.

1

Het was een schitterend land met veel inwoners, een prachtige kerk en een rijkdom aan al het goede dat de wereld te bieden heeft. Een grote overvloed aan alle mogelijke levensmiddelen.

Luitenant-kolonel John Winslow

Acadie

December 1754

Sylvie Galant ademde de naar dennen geurende lucht diep in. Ze stond boven op de besneeuwde klif die uitzicht bood op de *Baie Française** en de scherpe middaglucht sneed door haar longen. Tegelijkertijd maakte die echter ook haar hoofd leeg nadat ze zo'n lange tijd binnen had doorgebracht. De kou sijpelde door haar warme schoenen hoewel haar hoofd en schouders warm waren, omdat ze daar een zwarte wollen sjaal omheen had gewikkeld die werd opgefleurd door een rode streep. Ook haar in wanten gestoken handen voelden behaaglijk.

Ze had de sneeuw altijd betoverend gevonden. Die lag als met zilverdraad doorweven witte zijde op de aarde en had de macht hen dagenlang – of zelfs weken – in te sluiten.

Haar verrukking verloor haar glans toen ze haar blik vanaf de glinsterende, zilverblauwe baai omhoog liet gaan naar een klif die werd bekroond door het nieuwe, stervormige Fort Lawrence, dat de aanblik van het ongerepte landschap ruïneerde. De Britse vlag op het fort wapperde in de onstuimige wind alsof

* Voor de betekenis van Franse woorden, zie de verklarende woordenlijst achterin

hij de vijand wilde tarten, en de borstweringen en wallen waren door het weer in een witte nevel gehuld. Fort Beauséjour, de Franse vesting waaraan Sylvie haar diensten leverde, stond al net zo fier overeind. Tussen de beide bolwerken lag zo'n anderhalve kilometer bevroren moerasland. Achter de muren van het Franse fort stond een kerk – sommigen noemden het een kathedraal – en haar onvoltooide, met sneeuw bedekte torenspits wekte de illusie van rustieke grandeur. Plotseling maakte de vertrouwdheid van de aanblik bij Sylvie plaats voor een knagende bezorgdheid.

Ze stond hier nu wel op het randje van deze onbeschutte klif, maar werd ze op dit moment misschien in de gaten gehouden door iemand op het Engelse fort?

De klim door het dichte bos naar de top van de klif had ervoor gezorgd dat haar hart nog steeds sneller bonsde onder haar losjes geregen korset. Dit was haar geheime plekje waar maar weinig mensen kwamen, haar vaders land. Ze wendde haar ogen af van de twee forten en zocht naar haar favoriete zitplek op de klif. Die was door de natuur gevormd toen Sylvie nog maar een meisje was – een door de bliksem getroffen en gevelde eik. De tijd en het weer hadden hem gladgeschuurd, waardoor het een comfortabele plek was geworden om even uit te rusten. Ze veegde de sneeuw eraf en haar wollen onderrokken vormden een ruim, breed kussen. Ze snakte naar stilte. Vrede.

Maar o, wat kolkte het in haar hart.

Sneeuwvolkje dwarrelde naar beneden, versierden haar kleding als een prachtig borduurwerk en veranderden de nabijgelegen bossen in een glinsterend waas. Toch ontwaarde ze hem. Alleen een inheemse begaf zich in dit weer buiten. Haar hart maakte een sprongetje. Met een ruk kwam ze overeind van de boomstronk, voor het geval hij haar anders zou missen en het pad zou inslaan waarlangs zij naar boven was gelopen, dwars door de boomgaarden van de familie Galant.

'*Bonjour, frère!*' riep ze, haar stem zwak in de winterse lucht.

'*Ma chère sœur!*' antwoordde hij, en hij versnelde zijn pas. Hij tilde

haar op, hield haar vast in zijn sterke, onbehouden omhelzing en zwierde met haar in het rond.

‘Ben jij het echt, Bleu?’ Hij zette Sylvie weer op de grond en ze zakte lachend terug in de dieper wordende sneeuw, waarbij de natte zoom van haar rok over de witte massa sleepte. ‘Ik was bang dat –’

‘Je hoeft nooit bang te zijn.’ Zijn glimlach werd breder en wist haar onrust voor een ogenblik te verjagen. ‘De Hudson’s Bay Company weet me al vanaf de herfst goed bezig te houden.’

Maar was het echt alleen de Hudson’s Bay Company? Ze bestudeerde hem, haar geliefde halfbroer, die haar regelmatig vervulde met hoop, maar ook de oorzaak was van menig gebed. De opmerkelijke kleur van zijn ogen – Acadieblauw noemde *père* die – was, afgezien van hun zwarte haar, het enige uiterlijke kenmerk dat ze met elkaar deelden. ‘Volgens mij was het niet de handel maar een vriendinnetje ergens in de wildernis dat je zo heeft beziggehouden.’

‘Een liefde?’ Bleu barstte uit in een daverende lach, die haar vermoeden in één klap van de tafel veegde. ‘Ik ben bang dat mijn vele avonturen alle mogelijke pogingen tot hofmakerij in de kiem smoren.’

‘Ik zou willen dat je ging trouwen en dichterbij huis bleef.’

‘Bij huis? Waar is mijn thuis dan?’ Hij knipperde met zijn ogen en sneeuwvlokken bedekten zijn lange wimpers. ‘Ik ben niet alleen thuis aan de oevers van de Baie Française bij onze groeiende clan. Ik maak ook voor de helft deel uit van mijn moeders volk, weet je nog?’

Niemand die naar hem keek, kon dat ontgaan. Hij was een opvallende mengelmoes van twee volken – zowel inheems als Frans. Hun vaders geliefde Mi’kmaq-vrouw leefde voort in Bleu. En hij reisde voortdurend heen en weer over de Franse grens – als boswachter, pelsjager, handelaar, reiziger, zeeman, scherpschutter, tolk en krijger. Sommigen fluisterden zelfs dat hij een spion was en een van de leiders van het Franse verzet.

Ze koesterde een gespannen hoop. ‘Je bent dus thuis voor *Noël*.’

Hij knikte en wierp een blik op de forten aan de andere kant van het water en de zangerige cadans in zijn stem sprak zijn duistere

blik tegen. ‘En wat zal dat een feest worden, hè? Ik heb spullen bij me die door de Britse blokkades eigenlijk niet meer verkrijgbaar zijn. Stof en specerijen en zo.’

‘O?’ De proviandtas op zijn rug zag er onmogelijk klein uit.

‘Ik heb ze voorlopig op een geheime plek opgeborgen,’ zei hij, waarbij hij gebaarde in de richting van het bos.

‘Mag ik vragen of je ook aan je zussen hebt gedacht?’

‘Heb ik dat gedaan?’ Hij knipoogde. ‘Voor de mademoiselles Galant alleen het beste.’

‘Het is dus een lucratief handelstijdperk geweest?’

‘Ja, vooral voor de York Factory.’ Zijn rusteloze blik dwaalde weer af naar het omliggende landschap. ‘Waarom ben je hier helemaal in je eentje?’

‘Ik kom hier altijd alleen.’

‘Met alle onrust die er heerst, is dat niet erg verstandig.’ In zijn ogen was een zeldzame berisping te lezen. ‘Je weet nooit wanneer *les rosbijs* in de buurt zijn.’

Ze glimlachte bijna om die bijnaam. Vonden die arrogante Engelse soldaten het erg dat ze ‘de rosbiepjes’ werden genoemd? Dat was altijd nog beter dan *les grenouilles* – de kikkers, een scheldnaam waarvan ze met eigen oren had gehoord dat die de Fransen naar het hoofd werd geslingerd. En hij werd zelfs gebruikt voor de Acadiërs, haar eigen neutrale volk.

‘Ik heb geen behoefte om hier kikkers te zien, en hetzelfde geldt voor rosbiepjes.’ Alleen het idee leek een speciale plek als deze al te bezoedelen. ‘Ik houd mezelf het liefst voor dat de Engelsen niet verder zullen komen dan de brug bij Pont-à-Buot.’

‘Pont-à-Buot, *oui*. Ik heb gehoord dat Engelse en Franse soldaten elkaar daar in de herberg ontmoeten.’

Ze knikte. ‘Dat zegt Pascal ook. Hij doet zaken met de herbergier.’ De fascinatie van haar middelste broer voor Fort Lawrence baarde haar zorgen, hoewel de handel die hij daar dreef, zeker lucratief was. ‘Hij heeft zijn handen vol aan de verkoop van sparsier en cider uit onze boomgaarden.’

‘Uit jouw boomgaarden, zul je bedoelen. Daar groeien inderdaad

de beste ciderappels die je maar kunt krijgen.’

‘*Merci.*’ In Acadie waren boomgaarden het domein van de vrouw, terwijl de mannen het vee hoedden, de akkers verzorgden en de dijken onderhielden. ‘Ik heb een vat vol l’epice-appels voor je bewaard, en ook een vol fameuses.’

‘En misschien heb ik wel wat zaad voor jou meegebracht.’ Zijn glimlach verzekerde haar ervan dat hij zijn belofte was nagekomen. ‘Dat ene ras dat je nog miste. Pomme grise, toch?’

‘Oui.’ Haar wenkbrauwen welfden zich van verrukking. ‘Als dat zo is, zijn al je lange omzwervingen je vergeven. Marie-Madeleine en ik hebben ter voorbereiding zelfs al een stuk grond vrijgemaakt. Zodra de sneeuw begint te smelten...’

Zijn spottende lachje bluste het vuur van haar opwindung. ‘De Mi’kmaq voorspellen een zware winter. En zij hebben het maar zelden bij het verkeerde eind. De bevers en muskusratten hebben bijzonder grote burchten gebouwd en hun pels is dik.’

Ze huiverde. ‘Herinner je je de winter van ’45 nog? Die was zo bitterkoud dat onze cider bevroor en père die met een bijl kapot moest hakken.’

‘Dat seizoen ben ik zeker niet vergeten. Het beknotte me in mijn omzwervingen, zoals jij ze noemt.’ Hij keek omhoog naar de hemel terwijl de sneeuw steeds sneller naar beneden dwarrelde. ‘Het kan wel mei worden voor we de grond weer zien.’

Nog vijf maanden. De tijd strekte zich bijna onmetelijk ver voor hen uit en was beladen met onzekerheden. Maar voor nu was het feit dat Bleu hier was en Noël, het vreugdevolste feest van het jaar, voor hen lag, het enige wat telde.

Met een zo brede glimlach dat haar bevroren gezicht er pijn van deed, zei ze: ‘Kom, *mère* heeft een heerlijke *soupe de la Toussaint* gemaakt en père is net klaar met de cider, zijn beste tot nu toe. En deze keer is die niet bevroren, dus je kunt er naar hartenlust van drinken.’

2

Zij [de Acadiërs] hebben zich teruggetrokken op kleine stukken land, hoewel het stuk land dat zij op basis van hun vergunningen mogen ontginnen, vaak erg groot is.

Gouverneur Joseph de Brouillan

Samen gingen ze op weg naar het enige thuis dat Sylvie ooit had gekend. Ondertussen nam de storm in kracht toe en zwiepte haar rokken en sjaal op alsof ze de vlaggen van het fort waren. Arm in arm en met het hoofd gebogen ploeterden ze de klif af naar de lagergelegen gebieden. Daar lag op een korte afstand van de baai, half verscholen achter de bomen, een ruime woning met een zadeldak gedekt met dakpannen. De twee schoorstenen op dat dak bliezen dikke rookwolken uit.

Van binnenuit klonk parelend gelach, dat langs de zeker dertig centimeter dikke stenen muren naar buiten kroop terwijl Sylvie en haar broer de bijgebouwen passeerden en de stenen trap naar de brede voordeur beklommen. Toen ze voor de deur de sneeuw van hun voeten stampten, ging die open en verscheen Marie-Madeleine. De verrukte uitdrukking op haar gezicht zag er vermakelijk uit.

‘Bleu!’ schreeuwde ze, waarbij ze zichzelf in zijn armen wierp.

‘Is dit mijn wilde appeltje?’ Hij vertrok zijn gezicht in een overdreven frons alsof hij hieraan twijfelde, waardoor zij in de plooiën van zijn bontjas begon te giechelen.

Sylvie liep langs hen heen, naar de centrale ruimte van het huis, waar het rook naar gesauteerde kool, uien en bakkend brood. Mère haastte zich langs haar heen naar Bleu toe, terwijl Sylvie bij de grote, uit leien en veldstenen opgetrokken haard ging staan om zich daar te warmen, haar natte sjaal afdeed en haar vochtige wanten uittrok.

Rijen klompen – *sabots* – in verschillende maten stonden dicht bij de haardijzers opgesteld en ze wisselde snel haar warme schoenen voor het houten schoeisel. Gelukkig waren haar kousen nog droog.

Ze roerde een keer in de ketel en controleerde vervolgens de bakoven, waarbij ze zag dat de tarwebroden bijna gaar waren. Ondertussen werden er bij de deur nog meer begroetingen uitgewisseld. Nu de schemering het laatste overblijfsel van de dag in zich opslokte, zouden père en haar broers ook snel verschijnen, uitgehongerd en met rode wangen van het gure weer. Terwijl ze aan hen dacht, hoorde ze buiten het vertrouwde gestamp van hun voeten.

Al snel hadden ze zich allemaal verzameld rondom de lange tafel die in deze grote ruimte, die dienstdeed als keuken, eetkamer en woonkamer, de meeste plaats innam. Kisten in allerlei soorten en maten stonden tegen de witgepleisterde muren opgesteld en op de decoratieve planken waren zowel mooie als praktische bezittingen uitgestald. Een suikermal voor ahornsiroop. Pijpen van klei. Een mintgroene beker en kom. Marie-Madeleines laatste tekening van haar poppen. Zelfs het verzilverde schachtje dat Sylvie altijd bij haar naaiwerk gebruikte.

Ze wierp een blik op de stapel afgemaakte herenoverhemden naast haar naaistoel bij het raam. Dat was het werk waar ze haar ochtenden aan wijdde, en 's middags hielp ze mère met het huishouden. De kou zorgde daarbij voor een soort adempauze. De stenen kelder lag op dit moment, midden in de winter, halfvol en geurde naar de overgebleven appels. Er waren talloze taken die hen druk bezighielden terwijl ze ondertussen droomden van de lente.

Maar nu ze weer met het voltallige gezin bij elkaar zaten, was de lente wel het laatste waar Sylvie aan dacht. Haar hart was zo vol dat haar hoofd er leeg van was geworden. Er werd maar weinig gesproken, het enige wat je kon horen was het tevreden geklingel van het bestek en het waarderende gemompel wanneer de gerechten werden doorgegeven en geproefd.

Toen mère en Marie-Madeleine na het eten de tafel afruimden, schildte Sylvie de appels voor het ontbijt en luisterde naar de mannen. Nu Bleu thuis was, maakte het gebruikelijke rustige

pijproken bij de haard plaats voor meer geanimeerde gesprekken en langverwacht nieuws uit de buitenwereld.

‘Elders hebben Franse handelaars vergunningen gekregen om landinwaarts te trekken en bont te verhandelen in Rupert’s Land,’ zei Bleu tussen een paar trekken aan zijn pijp door. ‘Er wordt daar maar weinig over de oorlog gesproken. Van zonsopkomst tot zonsondergang is de handel al wat de klok daar slaat.’

‘Ik zou willen dat we hier hetzelfde konden zeggen.’ Père leunde achterover terwijl zijn pijp hevig rookte. ‘Met die nieuwe Britse forten – en Engelse soldaten – die terrein proberen te winnen en steeds verder naar ons oprukken, gaat het hier over weinig anders dan oorlog, oorlog en nog eens oorlog.’

‘Toch hebben de Fransen een reeks overwinningen behaald, is het niet?’ Lucien liet zich tegen de rugleuning van zijn stoel zakken en keek tevreden. ‘En ze hebben onlangs de forten Duquesne, Machault, Presque Isle en Le Bœuf gebouwd.’

‘Ik ben erg onder de indruk van het feit dat je ze allemaal bij naam kunt noemen, maar...’ Pascal fronste terwijl hij met een klein, scherp mes een stukje hout bewerkte waardoor er geurige krullen op de grond aan zijn voeten belandden. ‘Het kan zomaar zijn dat die sindsdien in handen van de vijand zijn gevallen. Het nieuws bereikt ons hier in Acadie maar traag.’

‘Inderdaad.’ Bleu stond op en rommelde wat in zijn proviandtas. Zijn grijze, wollen *justaucorps* en zijn beverhoed hingen erboven aan een pin bij de deur. Sylvie keek toe hoe hij de leren riemen van de tas losmaakte, en haar nieuwsgierige verwachting werd alleen nog maar groter. De beloofde goederen, die op een geheime plaats waren opgeborgen, konden, als de sneeuw niet te diep was, de volgende ochtend worden opgehaald. ‘Ik heb de laatste berichten uit het hol van de vijand, Halifax, meegebracht. Israel Putnam en zijn militieleden zijn mij en mijn volksgenoten daar tegen het lijf gelopen. Wij waren zo vriendelijk hen van hun papieren te ontdoen en niet van hun hoofdhuid.’

‘Putnam kan me eigenlijk weinig schelen.’ Père keek naar Bleu, een scherpe blik in zijn ogen, de pijp in de lucht gestoken. ‘Maar

hoe zit het met William Blackburn en zijn Rangers?’

De plotselinge stilte in de kamer voorspelde weinig goeds. ‘Ze zeggen dat Blackburn een behoorlijke tijd duimen heeft zitten draaien in Fort Saint-Frédéric nadat hij tijdens een sneeuwstorm zijn toevlucht bij de Fransen had gezocht.’ Bleu spreidde exemplaren van de *Halifax Gazette* uit op de tegels voor de haard. ‘Toen hij eenmaal was vrijgelaten bij een gevangenenruil, kreeg hij een nieuwe aanstelling, waarbij hij zijn eenheid mocht uitbreiden. Zij hebben de opdracht gekregen de Britse belangen in Nova Scotia te beschermen.’

‘Dat is behoorlijk heftig nieuws.’ Père pakte een van de Engelse kranten op, waarin met vetgedrukte letters gewag werd gemaakt van de aanstaande oorlog met Frankrijk. ‘Hij is dus weer op vrije voeten en bevindt zich ergens in de buurt van de grens?’

‘Wie zal het zeggen?’ Bleu haalde zijn schouders op. ‘Hij is onvoorspelbaar. Zelfs zijn meerderen weten het grootste deel van de tijd niet wat hij doet. Hij ligt altijd op de loer, slaat toe wanneer men hem het minst verwacht, en weigert het Britse uniform te dragen.’

‘Ik veronderstel dat hij nu, na de “Slag op Sneeuwschoenen”, is teruggekeerd naar New England om daar meer mannen te rekruteren,’ zei père.

Sylvie keek op van de appel die ze bezig was te schillen. ‘Welke dwaas voert er nu oorlog op sneeuwschoenen?’

‘Alleen Blackburn krijgt zoiets voor elkaar,’ zei Bleu met een wrange glimlach, terwijl hij weer ging zitten. ‘Blijkbaar is hij tijdens een verkenningsexpeditie in de buurt van Lake George in het nauw gedreven en in een hinderlaag gelopen.’

‘Het zijn allemaal legendes,’ mompelde Pascal. ‘In de herberg bij Pont-à-Buot wordt over niets anders gepraat.’

Opnieuw volgde er een stilte toen haar broers – behalve Bleu – knikten. De manier waarop hij zijn kaken spande, vertelde haar dat hij dit verhaal niet van horen zeggen had.

Père vervolgde op gedempte toon: ‘Ik heb vernomen dat Blackburn zijn compagnieën leidde op sneeuwschoenen. Volgens mij waren het ongeveer driehonderd Rangers –’

‘Minder dan tweehonderd,’ verbeterde Bleu snel, ‘terwijl de bevelhebber van Fort Carillon een gezamenlijke troepenmacht van meer dan zevenhonderd Franse en inheemse soldaten op hem af stuurde.’

‘O?’ Père keek hem onderzoekend aan en Sylvie kon zien dat het besef langzaam bij hem indaalde. ‘Vertel jij het verhaal maar als je erbij bent geweest.’

Bleu aarzelde, zijn blik op het vuur gericht, terwijl een vonk langs de haardijzers schoot, die een klein gaatje in het krantenpapier brandde. ‘Omdat ze in de minderheid waren, liepen Blackburn en zijn Rangers in een hinderlaag, waarna ze zich tot het invallen van de duisternis dapper wisten te verweren. Maar een groot deel van hun kruit was nat en de musketten weigerden. Toch vielen er aan beide zijden veel doden, en hij verloor de meeste mannen. Een Iroquois-krijger pochte dat hij hem had gedood, maar toen hoorden we dat hij was ontsnapt.’

Meegeslept door het verhaal boog Sylvie zich naar voren. ‘Ontsnapt?’

Bleu knikte. ‘De gewonde Blackburn klom in het donker de westelijke helling van de dichtstbijzijnde berg op. Hij kende die goed, vergis je niet, want de meeste mensen zouden zijn omgekomen. De milities van de Fransen en Abenaki achtervolgden hem zo ver als ze konden. Ik was het die Blackburns geitenleren jas vond, met zijn aanstellingsbrief nog in zijn zak.’

Lucien slaakte een triomfkreet. ‘Een onmiskenbare nederlaag.’

‘Nederlaag?’ Een geamuseerde maar sombere trek speelde over Bleus gezicht. ‘Ik zou driehonderd meter langs een bijna verticale berghelling in de richting van Lake George glijden, zonder zelfs maar een jas om de klap op te vangen, geen nederlaag willen noemen.’

Sylvie kon zich niet stilhouden. ‘En hij heeft het overleefd?’

‘Hij heeft het niet alleen overleefd, maar vervolgens heeft hij zijn sneeuwschoenen ook nog eens achterstevoren aangetrokken om zijn achtervolgers de indruk te geven dat hij een andere richting was ingeslagen, waardoor die hevig in verwarring raakten.’

Père schudde zijn hoofd. ‘*Mon Dieu*, verlos ons.’

‘Wat is er met zijn jas gebeurd?’ vroeg Sylvie. Haar vraag werd beantwoord met gelach. Ze bekommerde zich altijd om kledingstukken, in dit geval zelfs om die van de vijand.

Bleu haalde zijn schouders op. ‘Het laatste wat ik weet, is dat die in het bezit was van pater Le Loutre, als oorlogstrofee.’

Lucien bladerde door een van de kranten en zijn wenkbrauwen fronsten. ‘Hier staat dat er een premie op het hoofd van Blackburn staat, de hoogste die ooit door Franse functionarissen is uitgelooft.’

Ondanks de warmte in de kamer huiverde Sylvie. Ze had al te veel over deze Rangers en hun leider gehoord. Het klonk alsof deze William Blackburn erg veel op Bleu leek – hij was onverschrokken en boezemde angst in, en zelfs de wildernis kon hem niet meester worden.

‘En jij, Pascal?’ Er lag een harde glinstering in zijn ogen. ‘Is het waar dat de commandant van Fort Beauséjour druk op je uitoefent om je bij de milities aan te sluiten?’

‘Ja, dat klopt. Maar hoe kunnen we daar ooit voor kiezen als we als Acadiërs beweren dat we neutraal zijn?’

‘Ik weet zeker dat de Engelsen eerder zullen buigen dan de Fransen,’ zei père. ‘En dan zal Pascal geen partij meer hoeven te kiezen of van zijn werk hier thuis worden weggeroepen.’

Lucien richtte zich tot zijn vader. ‘Maar wat als er oorlog komt, zoals velen voorspellen?’

Sylvie wilde het liefst haar handen over Marie-Madeleines oren leggen. Mère wierp een waarschuwend blik op de mannen terwijl ze haar jongste dochter met een vraag probeerde af te leiden.

‘Zullen we zo melassebrood of appels serveren?’

‘Melassebrood,’ antwoordde Marie-Madeleine terwijl ze langs haar lippen likte en de kruik met de begerenswaardige inhoud ophaalde.

De stemmen van de mannen ratelden door tot Bleu opstond en terugkeerde naar zijn uitpuilende proviandtas. ‘Hoewel ik een tijd weg ben geweest, ben ik niet doof of blind geweest voor wat

jullie missen,' zei hij. Hij begon bij mère en overhandigde haar een aantal pakjes.

Met grote ogen van waardering nam ze die aan. 'Gedroogde paddenstoelen en artisjokken? Uit Frankrijk?'

Hij knikte en Sylvies gespannen verwachting nam toe. Marie-Madeleine liet haar melassebrood even in de steek om een overvloedige voorraad blauwe linten in ontvangst te nemen.

'Ze hebben de kleur van je ogen,' zei Bleu.

'En van die van jou,' antwoordde ze met een lach. 'Betekent dat dat jij ze ook gaat dragen?'

Met een grom haalde hij een groter en dikker pakket tevoorschijn, en zijn aandacht verplaatste zich naar Sylvie. 'Terwijl jij je vingers tot het bot slijt met je naaiwerk voor de officieren van Fort Beauséjour, wil ik liever niet dat je zelf in lompen gekleed gaat.'

Zich plotseling pijnlijk bewust van haar eenvoudige kleding nam ze het pakket aan, terwijl ze zich afvroeg wat er schuilging onder de zehonden huid die de inhoud afdekte. Alle ogen waren op haar gericht toen ze zijn cadeau uitpakte. Haar moeder en zusje haptten tegelijk naar adem.

'Zijde uit Lyon,' zei Bleu trots, alsof hij die zelf had vervaardigd.

'Maar...' riep Sylvie uit, terwijl haar blik en haar handen de weelderige, lichtgele stof met het levendige patroon van vruchten en bloemen streelden. 'Ik heb de officiersvrouwen zelfs nog nooit in zo'n prachtige stof gezien!'

'Prinses Sylvie,' zei père met een knipoog. 'Ik heb altijd al gedacht dat je was voorbestemd voor mooiere dingen.'

Sylvie bloosde bij de vertrouwde maar misplaatste bijnaam en hief haar blik dankbaar op naar Bleu.

'Misschien kun je het gebruiken voor je trouwjurk,' zei hij. 'Een kledingstuk dat van moeder op dochter op kleindochter kan worden overgedragen...'

'Oui, oui,' plaagde Pascal terwijl Lucien opstond en nog een houtblok op het vuur gooide. 'Als de dokter van Fort Beauséjour er iets over te zeggen heeft, kun je hem vast al snel gebruiken.'

Iedereen in de kring begon te giechelen terwijl het bloed naar

Sylvies wangen steeg. ‘Tsss, hoe kan ik ooit een geschikte doktersvrouw worden? Ik huiver al als ik bloed zie.’

‘Zei ik het niet?’ Père knipoogde opnieuw. ‘Ze is inderdaad een prinses.’

‘Over dokter Boudreau gesproken...’ zei Lucien. ‘Wanneer ga je die bril halen die hij je voor je werk heeft aangeraden?’

Sylvie vouwde de zijde op en reageerde niet. Terwijl dokter Boudreau aan de randen van haar bewustzijn bleef zweven, vroeg ze zich af of ze een *robe à la française* moest maken.

‘Als het weer wat opklaart, moet Sylvie weer kleding afleveren,’ merkte mère kordaat op. ‘Dan kan ze meteen bij de dokter langsgaan.’

Bleu haalde nog meer spullen uit zijn tas. ‘Als het weer het morgen toelaat, zal ik je dan naar het fort vergezellen.’

Sylvie knikte alleen maar terwijl Marie-Madeleine het melasbrood opdiende. Ze had een blauw lint in haar donkere haar gebonden, waar Bleu ondeugend aan trok terwijl hij verderging met het uitdelen van de pakjes.

Père slaakte verrukte kreten over een nieuw jachtmes, terwijl Lucien en Pascal erg blij waren met hun nieuwe vuurstenen en bijlkommen.

Mère leek opgetogen bij de belofte van niet één maar twee dekens van de Hudson’s Bay Company, beide met indigokleurige strepen. Die zou ze later krijgen omdat ze nog in het bos verbor-gen lagen.

Sylvie keek naar de zijde die goud oplichtte in de gloed van het vuur, het borduurwerk erop een waar staaltje handwerk-kunst. Nu er nog zo’n groot deel van de winter voor hen lag, was dit het perfecte moment om aan een nieuwe jurk te beginnen.

Kan liefde hun door oorlog verscheurde harten herstellen?

Acadie, 1754. Het conflict tussen de Fransen en Britten aan de Canadese kust loopt hoog op. Naaister Sylvie Galant zit met haar Franssprekende familie letterlijk tussen twee vuren in. Als ze hoort van een Britse invasie moet ze haar geboortegrond halsoverkop verlaten en een nieuw bestaan opbouwen in Virginia. Hoewel ze veilig is, heeft Sylvie moeite haar leven weer op de rails te krijgen, ver weg van alles wat haar vertrouwd is.

William Blackburn vecht in het Britse leger, maar wil niet meewerken aan de verdrijving van de Acadiërs. Hij waarschuwt Sylvie en dient zijn ontslag in. Maar wanneer de paden van Sylvie en William elkaar opnieuw kruisen, staat hun gedeelde, gebroken verleden als een muur tussen hen in. Lukt het hen om de tegenstellingen opzij te zetten en te werken aan een nieuwe toekomst?

Laura Frantz is de succesvolle auteur van verschillende historische romans, waaronder *Bruid in het maanlicht* en *De lady in de toren*. In *De Franse naaister* neemt ze je mee naar de ruige kust van Canada, die in de 18^e eeuw het strijdtoneel vormde van Franse en Britse troepen.

NUR 342

ISBN 978 90 297 3623 7

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT